

Aloite luonnonsuojelualueiden perustamiseksi Green Leaf -juhlavuoden kunniaksi

Tutkijat ovat alati voimakkaammin viestineet hätähuutoa paitsi pahenevasta ilmastokriisistä, myös luonnon monimuotoisuuskriisistä. Villi luonto on katoamassa, globaalisti vain 4 % maailman nisäkkäistä on enää villieläimiä, loput 96 % ovat ihmisiä ja karjaa. Globaali on myös paikallista ja vastoin monen luuloja myös Suomen luonto on kriisissä. Tietoisuus Suomen luonnon monimuotoisuuskadosta on toistaiseksi vähäistä ja jopa roskaantuminen on asennetutkimuksissa koettu suuremmaksi ongelmaksi [1]. Luontotyyppien ja eläinlajien uhanalaistuminen jopa kiihtyy, ja ennen runsaana esiintyneet, kaikille tutut lajimme, kuten hömötiaiset, ovat taantuneet voimakkaasti. Mikään laki ei suojele tavallista, ei vielä uhanalaista lajistoa, mutta luonnon monimuotoisuuden ylläpito on meidän kaikkien vastuulla, myös kuntien.

“Päätöksenteossa luonnon monimuotoisuutta koskevat tarpeet ovat pääosin jääneet muiden tavoitteiden varjoon. Myöskään yrityksiä, järjestöjä ja kuntia ei ole vielä otettu riittävässä määrin mukaan luontotalkoisiin.” [2]

Suomi on sitoutunut YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteisiin suojella maa-alasta 17 prosenttia. Suomen metsistä kuitenkin vain kuusi prosenttia on tiukasti, eli metsien hakkuut estävästi, suojeltuja, Etelä-Karjalassa vain prosentti. Etelä-Karjalan metsistä suojelluiksi ilmoitetaan yleensä kaksi prosenttia, mutta näissä laskelmissa luonnonsuojelualueiksi on laskettu mukaan määräaikaista suojelualueita ja esimerkiksi Saimaan saaria ja ranta-alueita, jotka on avohakattu ja joita edelleen hakataan. Ensi vuonna YK neuvottelee suojelutasotavoitteen nostamisesta 30 prosenttiin biodiversiteetin pelastamiseksi.

Lappeenrannan metsistä kaupungin omistamissa metsissä yli 70-vuotiaiden metsien osuus on moninkertainen verrattuna Lappeenrannan alueen yksityisten omistamiin metsiin. Kaupungin omistamissa metsissä, vaikka niitäkin on aktiivisesti hoidettu, luontoarvot ovat siis keskimääräistä suuremmat. Esim pienpuuston, eli metsien pensaskerroksen poistaminen on turhaa ja haitaksi monimuotoisuudelle, mutta silti sitä tehdään edelleen lähinnä maisemallisista syistä ja usein yksittäisten ihmisten toiveesta. Kaupungin omistamaan metsissä vanhoja, tai edes 70-vuotiaita, metsiä ei ole enää paljon, joten niiden säilyttämisen merkitys korostuu. Myös monimuotoisia, nuorempia metsiä voidaan suojella, varsinkin jos ne ovat yhteydessä vanhempiin metsäalueisiin ja muodostavat näin yhdessä laajempia kokonaisuuksia. Nuoremmat metsähän muuttuvat vanhemmiksi, jos ihmiset antavat niiden vanheta. Lahopuun lisääminen, lehtipuiden (esim. haapa on merkittävä biodiversiteetin kannalta) suosiminen ja erirakenteisuuteen pyrkiminen ovat hyviä tapoja lisätä nuorempienkin metsien monimuotoisuutta.

Kaupunki ei ole tietojemme mukaan kartoittanut alueensa luontotyyppien ja eläinlajiston tilaa kattavasti eikä se ole seurannut monimuotoisuuden kehittymisen suuntaa. Tämä asia on korjattava, ja kaupungin on yhdessä yksityisten maanomistajien kanssa pohdittava keinoja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja parantamiseen alueellamme.

Lappeenranta on voittanut Euroopan vihreimmän kaupungin, Green Leaf -tittelin. Kaupunki on ansioitunut erityisesti paikallisten ihmistoiminnan aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen leikkaamisessa sekä uuden teknologian kehityksen tukemisessa. Luonnon monimuotoisuuden parantamiseenkin on viime vuosina panostettu, erityisesti niittyverkoston kehittämisen muodossa. Metsien ja muun luonnon monimuotoisuuden suojeleminen vaatii vielä kehittämistä.

Porvoo ja Jyväskylä ovat jo tehneet päätöksen suojella metsistään vähintään 17 prosenttia [3, 4]. Lisäksi ainakin Turku, Lieto ja Jyväskylä ovat siirtyneet kokonaan jatkuvaan kasvatukseen [5]. Vantaalla puolestaan ei ole lainkaan talousmetsää ja suojelualueita on paljon, myös asutuksen liepeillä jossa ne toimivat myös asukkaiden virkistysalueina [6].

Esitämme, että **Lappeenrannan kaupunki ensi vuonna suojelee Green Leaf -palkintonsa kunniaksi 17 prosenttia metsistään ja muusta maaluonnosta luonnonsuojelulain kriteerien mukaan** ja täyttää näin osaltaan kansainväliset velvoitteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi sekä näyttää esimerkkiä muille maakunnan metsänomistajille. **Samalla muiden kuin suojelemaan otettavien metsien tärkeitä luontoarvoja lisätään aktiivisesti** edellä mainituin nuorten metsien monimuotoisuutta lisäävin toimin. Näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta luonnon monimuotoisuuden tilaan seurataan aktiivisesti tekemällä luontokartoituksia säännöllisin väliajoin. **Kaupunki ottaa myös GreenReality-hengessä tavoitteekseen etsiä ratkaisuja monimuotoisuuskatoon** yhdessä alueen yksityisten toimijoiden kanssa (vertaa esim. Greenreality-yrityksiin).

Lappeenrannassa 14.12.2020: Lappeenrannan vihreä valtuustoryhmä

Lähdeluettelo:

1. Latvala Johanna, Luonnon roskaantuminen ja ilmastonmuutos huolettavat suomalaisia – iäkkäät kantavat nuoria enemmän murhetta kotimaan luonnosta, Yle verkkosivut, 29.6.2018.
2. Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää, Tiedote 26.8.2020, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta, ymparisto.fi.
3. Leivo Markku, Metsien suojeleminen etenee Porvoossa, Luonnonsuojelija 4/2019.
4. Luonnon monimuotoisuus metsienhoidossa, jyvaskyla.fi.
5. Lähteenmäki Lassi, Lahopuukin kuuluu oikeaan metsään – Turku raivasi avohakkuut pois uudesta metsien hoito-ohjelmastaan, yle.fi, 29.10.2020.
6. Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, vantaa.fi.